

SPOLOČNÁ POKLADNICA A MOJA VLASTNÁ PEŇAŽENKA

CVIČENIA PRE ŽIAKOV ZŠ A SŠ
(12-18 ROKOV)

PREDMET: OBČIANSKA NÁUKA, ETICKÁ VÝCHOVA

POMÔCKY: PAPIER, FAREBNÝ PAPIER, PERO,
DVE OBÁLKY

CVIČENIE 2:

CIEĽ:

Prakticky pochopiť rozdiel medzi verejnými a súkromnými peniazmi.

V dištančnom vzdelávaní môže byť toto cvičenie realizované buď vcelku (45 – 90 min) ak máte možnosť pracovať s menšou triedou formou spoločného videohovoru, alebo v menších častiach, po jednotlivých písomných zadaniach. V tomto cvičení sú 4 na seba nadväzujúce písomné zadania. Písomné vypracovanie môže byť niekedy nahradené hlasovým záznamom, obrazovým spracovaním alebo videom.

EVOKÁCIA:

Učiteľ vysvetlí žiakom primeraným spôsobom čo je, ako funguje a ako sa napĺňa a míňa štátna pokladnica a štátny rozpočet.

Možnosť A:

Vol'ná diskusia na spoločnom videohovore.

Možnosť B:

Zadanie na doma č. 1:

Každý žiak, žiačka zašle v príprave pred hodinou krátku odpoveď e-mailom na nasledovnú otázku:

Z čoho podľa teba je platená prevádzka našich štátnych škôl, nemocníc, súdov či polície? (Ak nevieš, skús sa opýtať rodičov alebo starých rodičov či starších súrodencov. Alebo napíš čo si myslíš)

V odpovedi žiaci dostanú krátky text s definíciou štátneho rozpočtu a štátnej pokladnice na prečítanie (tento text bude použiteľný aj na konci cvičenia)

POSTUP:

1. Každý žiak si vystrihne 10 kúskov farebného papiera - „peniaze“, v hodnote trikrát 100, dvakrát 50, jedenkrát 20, dvakrát 10 a dvakrát 5.
2. Trieda sa v riadenej diskusii rozhoduje koľko „peňazí“ každý odovzdá do škatule – „spoločnej pokladnice triedy“ a koľko si nechá pre seba. Informované rozhodovanie s porozumením je vhodné podporiť aj prostredníctvom diskusiu na tému, ktoré potreby má žiak v škole, ktoré z nich si má uspokojovať skôr sám a kde je vhodnejšie postupovať spoločne.
3. Trieda sa v riadenej diskusii rozhoduje, na čo sa využijú vyzbierané „peniaze“. Jednotlivé nápady sa spisujú na flipchart. Žiaci hlasujú a dohovárajú sa, ktoré z nápadov na flipcharte sa zrealizujú. Na konci učiteľ vyzve, aby sa vyjadrili sa aj tí žiaci, ktorí doteraz mlčali.
4. Trieda sa v riadenej diskusii rozhoduje, kto sa bude starať o „spoločnú pokladnicu triedy“ a kto bude realizovať nápady na mienanie spoločných „peňazí“.
5. Každý žiak napíše anonymne, čo sa mu páčilo a s čím pri tomto rozhodovaní nebol spokojný.

ONLINE VYUČOVANIE

Prvá časť

Možnosť A:

Voľná diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore.

Možnosť B:

Zadanie na doma č. 2:

1. Vystrihni 10 kúskov farebného papiera „peniaze“, v hodnote trikrát 100, dvakrát 50, jedenkrát 20, dvakrát 10 a dvakrát 5.

Priprav si dve obálky – jednu s názvom „Spoločná pokladnica triedy“ a jednu s nápisom „Pre mňa“.

2. Vezmi list papiera a rozdel' ho na dve polovice. Napravo napíš, čo všetko si potrebuješ zaobstarat' počas školského dňa sám/sama. Naľavo napíš, čo všetko by mala trieda riešiť a zaobstarávať spoločne (aktivity, služby, zábava, vybavenie triedy, dary...)

3. Rozhodni sa, koľko „peňazí“ vložíš do obálky „Spoločná pokladnica triedy“ a koľko si necháš pre seba v obálke „Pre mňa“.

4. Napíš učiteľovi/ke, ako si sa rozhodol/dla a pošli foto obálok a oboch polovic papiera.

Druhá časť

Učiteľ/ka zapíše/prekopíruje všetky informácie , ktoré boli spomenuté na ľavých stranách papierov, bez udania mien autorov – t.j spolu všetky nápady o tom, čo by mala trieda riešiť a zaobstarávať spoločne. Potom učiteľ/ka anonymne spočíta všetky peniaze, ktoré boli vložené do obálok s názvom „Spoločná pokladnica triedy“.

Možnosť A:

Diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore. Učiteľ, učiteľka číta každý nápad a každý sa sám za seba vyjadrí, ako je preňho dôležitá na bodovej škále od 1 do 5. Žiaci sa rozhodujú, ako rozdelia spoločné “peniaze”.

Možnosť B:

Zadanie na doma 3:

Každý dostane učiteľom vytvorený súhrnný dokument (vid vyššie) a označí nápady z ľavej strany papiera na bodovej škále od 1 do 5. Potom ku každému napíše, koľko zo spoločných “peňazí” by danému nápadu vyčlenil.

UVEDOMENIE

Možnosť A (v kombinácii s B):

Diskusia vo väčšej skupine na spoločnom videohovore.

Učiteľ, učiteľka sa pýta, s čím boli žiaci pri tvorbe spoločnej pokladnice a rozpočtu triedy spokojní a čo sa im nepáčilo.

Osvetľuje žiakom, že štátny rozpočet funguje podobne ako spoločná pokladnica triedy. Uvádza, ktoré pravidlá pomáhajú, aby sa spoločné peniaze nestrácali alebo nehromadili v rukách jednotlivcov. (Na nasledujúcej hodine je možné nadviazať cvičením o význame slova korupcia.)

Možnosť B:

Zadanie na doma 4:

Učiteľ/ka z odpovedí vytvorí návrh „rozpočtu triedy“

a „spoločnej pokladnice triedy“ a zašle ho žiakom na email spolu s krátkym sprievodným textom o podobnosti procese tvorby a funkcie štátneho rozpočtu a tohto cvičenia. Potom zadá posledné zadanie na doma:

- Odpovedz na tri otázky a pošli emailom (kontrola čítania sprievodného textu)
- Vymysli grafické logo, značku či obrázok pre každú spoločnú činnosť, ktorú máme zahrnutú v našom triednom rozpočte a spoločnej pokladnici, odfoť a pošli emailom.